

Prace poglądowe i monografie

DIAGNOSTYKA, MECHANIZM UZALEŻNIENIA I METODY LECZENIA UZALEŻNIENIA OD NIKOTYNY

**Jerzy Samochowiec¹, Dariusz Rogoziński², Anna Hajduk¹, Anna Skrzypińska³
Georg Arentowicz⁴**

¹ Katedra i Klinika Psychiatrii Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie

² Samodzielny Publiczny Szpital Psychiatryczny w Szczecin-Zdroje

³ Gabinet Stomatologiczny AS w Szczecinie

⁴ Arbeitsgruppe Zahnärztliche Implantprothetik, Köln, Niemcy

THE DIAGNOSTICS, MECHANISM OF DEPENDENCE AND NICOTINE DEPENDENCE TREATMENT

ABSTRACT –This article reviews the way of nicotine acting on the central nervous system and propose some scales to diagnose the nicotine dependence. Molecular pharmacological studies of nicotinic cholinergic receptors have revealed their astonishing diversity that necessitates further investigations of the complex actions of nicotine/tobacco smoking. The overt stimulant and depressant actions of tobacco, and nicotine have been known since these substances were first discovered. A key question is whether nicotine administration in nicotine dependent humans merely normalizes their behavior or improves it. Nicotine/ tobacco dependent humans do not function well even in mild withdrawal. The acknowledged methods of nicotine/tobacco smoke cessation are described.

Key words: nicotineism, mechanism, diagnostics, treatment.

Podstawowe dane na temat nikotyny

Podstawowym surowcem nikotyny jest roślina tytoniu, mająca ok. 60 odmian, uprawianych we wszystkich zakątkach świata. Należy do botanicznej rodziny *Nicotiana*. Jako pierwsi tytoniu używali Indianie z Ameryki Północnej. Według mitów i legend roślina ta była darem bogów, obok kukurydzy i ziemniaków (17). Do Europy przywędrowała wraz z Krzysztofem Kolumbem po wyprawach do Nowego Świata. Początkowo tytoń był palony w fajkach, żuty, lub mielony i używany w formie tabaczki (13,17). Palenie tytoniu w postaci papierosów wzrosło gwałtownie po I wojnie światowej, a po II wojnie światowej palenie papierosów przez mężczyzn było normą. W krajach rozwiniętych np. Wielkiej Brytanii, USA prawie 80% mężczyzn było codziennymi palaczami papierosów. Przed wojną w Polsce zwyczaj palenia tytoniu nie był powszechny. Po wojnie spożycie papierosów gwałtownie wzrosło i Polska od początku lat siedemdziesiątych należy do krajów o najwyższej konsumpcji tytoniu na świecie (7,24).